

УДК 611.631-091.8-02:616.441-008.64]-092.9

ВПЛИВ МЕДИКАМЕНТОЗНОЇ КОРЕКЦІЇ НА РЕМОДЕЛЮВАННЯ СТРУКТУРНИХ КОМПОНЕНТІВ ЯЄЧОК ЩУРІВ ПІСЛЯ СТРУМЕКТОМІЇ

О.П. Ільків¹, Н.В. Огінська²

ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського»¹, Ужгородський національний університет²

Проблема чоловічого безпліддя була і продовжує залишатися актуальним питанням сучасної медичної науки. Однією із причин виникнення безпліддя є гормональні дисбаланси, які закономірно виникають, зокрема, після струмектомії, яка у 100 % випадків супроводжується стійким гіпотиреозом. Водночас, незважаючи на значну кількість клінічних і експериментальних досліджень, морфогенетичні механізми порушення сперматогенної функції за умов гіпотиреозу вивчені недостатньо. Тому важливим є дослідження динаміки структурних змін у яєчках щурів за умов постструмектомічного гіпотиреозу та їх об'єктивна кількісна характеристика, що дозволить глибше розкрити патогенез чоловічого безпліддя і тим самим покращити діагностику та медикаментозну корекцію.

Метою даного дослідження було: провести порівняльну характеристику морфологічних змін у кровоносному руслі і паренхімі яєчок білих лабораторних щурів після струмектомії без медикаментозної корекції і з корекцією постструмектомічного гіпотиреозу.

Експерименти проведено на статевозрілих білих лабораторних щурах-самцях, яким під кетаміновим знечуленням проводили струмектомію. Всі тварини були поділені на 3 групи: контрольну (інтактні тварини) і дві експериментальних – з струмектомією без корекції і з струмектомією з наступною медикаментозною корекцією шляхом щоденного дошлункового введення L-тироксину з розрахунку 5мкг/кг. Матеріал для гістологічного дослідження (шматочки яєчок) забирали через 1, 3, 7, 14 і 28 діб після операції. Гістологічні зрізи забарвлювали гематоксиліном і еозином та за Ван Гізон.

За результатами проведеного дослідження було встановлено, що після струмектомії у статевих залозах щурів-самців виникають значні розлади органного кровообігу на тлі яких розвиваються дистрофічні зміни в стромі і паренхімі органу. У ранні терміни порушення кровообігу проявляється вираженим венозним повнокров'ям, яке може бути результатом впливу операційної травми з рефлексним зниженням пропускної здатності дрібних артерій і артеріол як прояв відомої вено-артеріальної реакції. Це у свою чергу приводить до трофічних розладів, що проявляються спочатку інтерстиційним набряком. У подальшому розвивається висхідна вазоконстрикція із звуженням просвіту за рахунок потовщення стінок вже не тільки артерій дрібного, але й середнього калібру з одночасним компенсаторним розширенням просвіту та збільшенням ємності артерій великого калібру. Наслідком таких гемодинамічних розладів було подальше прогресування дистрофічних змін із спустошенням сперматогенного епітелію у сім'яних каналцях, їх фіброзній трансформації із розростанням сполучної тканини в інтерстиції, що може бути морфологічним підґрунтям розвитку неплідності.

Застосування медикаментозної корекції у ранні терміни суттєво не впливало на характер і інтенсивність морфологічних змін у яєчках, що ще раз може бути підтвердженням розвитку таких змін під впливом операційної травми. Щодо віддалених термінів, то хоча медикаментозна корекція повністю і не нівелювала характерних для постструмектомічного періоду морфологічних змін, однак ступінь їх прояву був значно меншим, як у кровоносному руслі, так і у паренхімі органу, що мало своє кількісне підтвердження.

Таким чином, після струмектомії в яєчках щурів розвиваються дистрофічні зміни, які можуть складати основу виникнення неплідності. Застосування медикаментозної корекції гіпотиреозу сприяє зменшенню інтенсивності гемодинамічних розділів і пов'язаних з ними дистрофічних змін і може розглядатися, як метод попередження неплідності при даній патології.

